

Madeleine Davidsohn

Paradisul răătăciților

Roman

Editura Ideea Europeană
2012

Colecția: ROMAN
Coperta colecției: Cristian Negoii
Coperta: Grafică virtuală de Șlomit Davidsohn

Lectori: Aura Christi, Silvia Mirea
Tehnoredactor: Alexandra-Alina Preda

Editura Ideea Europeană
OP-22, CP-113, Sector 1, București,
Cod 014780, Romania
Tel/Fax: 4021-2125692; 4021-3106618
E-mail: office@ideeaeuropeana.ro
www.ideeaeuropeana.ro

Anul apariției: 2012
Ediție Digitală PDF
ISBN 978-606-594-027-7

Copyright © 2012 Ideea Europeană

Această carte în format digital este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Cuprins

CAPITOLUL I.....	5
CAPITOLUL II.....	11
CAPITOLUL III	18
CAPITOLUL IV	23
CAPITOLUL V.....	31
CAPITOLUL VI.....	42
CAPITOLUL VII.....	51
CAPITOLUL VIII	56
CAPITOLUL IX	64
EPILOG	68

Născută în România, Madeleine Davidsohn a absolvit Facultatea de Medicină și Farmacie, Secția Stomatologie I.M.F. la Iași; a lucrat ca medic stomatolog la Moinești. În anul 1973 emigrează în Israel, stabilindu-se la Haifa, oraș în care locuiește și astăzi. Colaborează la importante reviste din țară: *Contemporanul*, *Ideea Europeană*, *Convorbiri literare* etc. Premii: Premiul „Ianculovici” (Fundatia Culturală Haim și Sara Ianculovici); Premiul Ministerului Culturii și Cultelor, Direcția pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național Suceava (revista *Agero*, Stuttgart); Premiul Festivalului Național de Poezie „Nicolae Labiș” etc. Madeleine Davidsohn este membră a Uniunii Scriitorilor din România și membră a Asociației Scriitorilor de limbă română din Israel.

Cărți: *Intrare liberă*, poeme, Editura Minimum (2000); *Întinde mâna zilei care vine*, proză scurtă, Editura Libra (2001); *Al cincilea anotimp*, proză scurtă, Editura Libra (2003); *Femeile nopții*, roman, Editura Libra (2006)

Fără a fi o continuare a romanului *Femeile nopții*, autoarea reia – în *Paradisul răătăciților* – un personaj misterios, Mara, o fetița surdo-mută care devine eroul central. Revenită, după o absență îndelungată, în Israel, Mara, pictoriță celebră, este invitată să-și expună tablourile la o prestigioasă galerie. Organizarea expoziției o pune pe ea și pe cititor în legătură cu o galerie de personaje fascinante care se impune atenției din capul locului: Kony, negresă, managerul Marei, se trage dintr-o familie de foști sclavi din Africa; bunica lui Kony, practicantă ferventă a magiei; Ana, curatoarea expoziției, un copil crescut în România după ce părinții hotărăsc să fugă din țară cu prilejul unei excursii în Vest, lăsând-o în grija bunicii; Beny, fiul unei criminale ce intervine nu o dată în topografia poveștii, creând o atmosferă tensionată și conferind romanului momente de suspans. Romanul se citește cu sufletul la gură, nu rareori invocându-se fundalul fascinant și dramatic al Țării Sfinte.

„E la mijloc un mister negru. Șerpuitor. Cu femei puternice, regăsindu-se în albia nopților. Cu bărbați pierduți în hățișurile existenței. Cu adolescenți care asistă gură-cască la felul în care morții dau buzna în existența de zi cu zi. Sunt pagini dense, pe mari porțiuni memorabile, de un erotism subtil, năvalnic, împuns de botul fraged al morții care-este-pretutindeni. [...] Lui Madeleine îi place descrierea; se vede că e prinsă în păienjenisele abstract-exacte ale epicului, în timp ce degetele ei, captate de jocul descrierii («joc neîncetat, un joc – ba nu, jocurile!», exclamă, excedat-pornită, Marina Țvetaieva) eliberează alte peisaje, descrieri, conflicte, mișcări înlăuntru. O interesează nu atât acțiunea, cât lumea interioară a personajelor; «mișcărilor duhului lăuntric». (Joyce) Scrie dezinvolt. Ușor. Are lejeritatea și familiaritatea lucrurilor arătate la lumina zilei de creatorii obiectelor artizanale, confecționate cu o artă moștenită din tată în fiu, ce-și transmit reciproc secretele meseriei, trucurile știute exclusiv de membrii clanului de meseriași. Doar că din mijlocul unei scene descrise într-un limbaj simplu, clasic – «Ce grea e simplitatea», exclama cineva, pe bună dreptate, neuit de propria uimire –, din magma aparent netedă a unei scene oarecare, circumscrisă cotidianității cvasiterne, printr-un declic abia sesizabil, mai mult intuit, se iscă imprevizibilul. Evenimentul teribil.” (Aura Christi)

CAPITOLUL I

Avionul ieși din plafonul de nori, coborând treptat. Sub aripile lui coasta Mediteranei întreruptă brusc de construcțiile telavivene de pe mal, apărea estompată de ceața dimineții. Pânza albăstrie a mării semăna cu un steag imens desfășurat la picioarele orașului. Trupul Marei sesiză în somn aterizarea așteptată de câteva minute. Se răsuci și, pe dată, se îndreptă în scaun. În seara precedentă se îmbarcase în Germania, o stație intermediară între New York și Israel, și acum resimțea sfâșiala oboselii. Mara zări stewardesa ridicându-se de pe banchetă, netezindu-și fusta, și se concentră să-i audă glasul.

Aterizarea a fost lină, însoțită de zgomotul furibund al motoarelor și rulajul roților pe pista de beton. În urmă cu câțiva ani asemenea momente îi produceau crampe. Burta i se contracta, încheieturile mâinilor se albeau pe mânerul fotoliului. Așa i se întâmpla mereu în momentele decolării. De fiecare dată își promitea că va fi ultimul ei zbor. Cu timpul se obișnuise. Călătoriile fără număr o debarasaseră de tremurul bolnăvicios al corpului tensionat, dar de dormit în avion îi era imposibil. Ah! și cât o invidia pe Kony, managerul ei. Avea nervii de oțel și o extraordinară stăpânire de sine. Era în stare să doarmă oriunde, într-un scaun de autobuz, pe o banchetă de tren sau în momentul când avionul, cu tot mugetul infernal al motoarelor, se pregătea să decoleze. Călătoriile repetate ale Marei au creat obișnuința, dar spaima rămânea cuibărită în ea. Acum, în avion, ca să-și distragă atenția, încercă să-și imagineze Israelul după doisprezece ani de despărțire și primirea de care va avea parte la aeroport. Cu siguranță, va fi așteptată. Expoziția de pictură era desigur anunțată, consemnată în ziare și poate chiar la televizor. „Expoziția cunoscutei pictorițe, Mara Iacuț.”

Boeingul B-767 uriaș se înțepeni pe toate cele patru roți în fața spațiului de primire din aeroportul „Ben Gurion”, exact la ora cinci dimineața, ora locală. Însoțitoarea de bord le sugera pasagerilor să-și potrivească ceasurile după ora Israelului, să nu-și uite bagajele, să respecte condițiile de securitate.

Mara cobora din avion de parcă abia ieșise din casă și se pregătea să meargă la o întâlnire agreabilă. Costumul de mătase verde, culoarea ei preferată, cumpărat special pentru această călătorie arăta ca scos din cutie. Își netezi părul și zâmbi provocator, cum învățase să pozeze în public. Era departe de fetița orfană, surdo-mută, copilul pe care îl crescuse un chibuț mărunț, din apropierea Ber Shevei. Tot la fel de departe era fetița subțirică cu plete și ochi migdalați. Timida Mara, adolescenta de la Școala de arte. Mara Iacuț se bucura acum de un renume mondial.

Autobuzul aeroportului o debarcă direct în șuvoiul uman, care o împresură, purtând-o spre sala de recepție a pasagerilor. Acolo, masa de oameni se despărți, aliniindu-se în fața boxelor de control, rânduri, rânduri. Față de eficiența și rapiditatea serviciilor de pe aeroporturile internaționale unde aterizaseră până atunci, America sau Europa, aici totul părea filmat cu încetinitorul. Mara privea impresionată meticulozitatea de care dădeau dovadă funcționarii, băieți și fete cu ecusoane atârinate de gulerul uniformei și aparatul de radio, transmisie la îndemână. Fiecare pașaport, fiecare document era cercetat, înregistrat, întors pe față și pe dos. Ochii grănicerilor păreau aparate Röntgen care pătrundeau până la oase.

– Te face să te simți un criminal, șopti către Kony, care privea impasibilă șirul de oameni dinaintea lor, șir ce lăsa impresia că stă pe loc. Până trecem de ei se face noapte, șopti Mara nerăbdătoare, dar Kony nu reacționează în nici un fel. Privea mulțimea de pe înălțimea tocurilor de

pantofi care o ridicau cu un cap deasupra tuturor.

Când ajunseră în sfârșit la ghișeu, băiatul din spatele computerului începu să le răsfoiască pașapoartele și să compare fotografiile de parcă le-ar fi bănuit de substituire. Deodată se opri. Își ridică privirea și i se adresă direct Marei.

– De ce nu ați spus că sunteți israeliancă? Pentru cei de la noi există ghișee separate. Controlul e mult mai ușor și rapid. O, dar eu vă cunosc!.... V-am văzut fotografia în ziare. Sunteți pictoriță....

Din acel moment, totul deveni mult mai simplu. Într-un minut se aflau dincolo de controale, în sala mare de primire, un du-te-vino fără sfârșit.

– Să ne vedem trecute de vama tablourilor, a oftat Kony, când o mână fermă le-a prins și pe ea și pe Mara, scoțându-le din înghesuială, spre poarta de ieșire. Spotul unui aparat de fotografiat o dată, și încă o dată, le orbi privirea.

„Te pomenești că acum urmează un alt control,” gândi Mara, speriată de vacarm și îmbulzeală, uitând de celebritate.

Erau ziaristi, doi la număr, Beny și Ron se prezentară, scuzându-se de întârziere.

– Traficul e vinovat, de aceea n-am ajuns cum am fi vrut, chiar la scara avionului. Dar fotografiile vor fi de primă clasă, le-a asigurat cu dezinvoltură, de parcă se cunoscuseră de când lumea. La ce hotel locuiți? a întrebat conducându-le spre ieșire.

– E un interviu? a vrut să știe Kony.

– Astăzi, nu, probabil, mâine. În ziarele de azi a apărut numai o notă de informare. Beny care stătuse până atunci de o parte, le întinse florile pregătite pentru eveniment, iar Ron adăugă adresându-se Marei:

– Ați fost așteptată cu interes și cu nerăbdare, deși această primire poate n-a fost dintre cele mai fastuoase, cum probabil sunteți obișnuită. Adevărul e că un coleg de la ziar e bolnav, altul e în deplasare și eu am rămas singurul disponibil. Eu și colegul meu Beny, foto corespondent. Ce să-i faci! Țară mică, probleme mari.... Și asta nu numai în sens metaforic. Sper totuși să vă simțiți bine, să vă placă la noi. Încă o dată, bun venit, iar reportajul de mâine va fi o bombă. Asta v-o promit eu.

Departa, în golf, cerul devenea tot mai clar. Mara ridică ochii. Undeva, acolo se afla mama ei, Iara. Aici în Israel, mai aproape ca oriunde.

* * *

Expoziția urma să aibă loc sâmbătă și nimic nu era încă pus la punct. Marei i se părea că bate pasul pe loc. Se simțea obosită, nervoasă, emoționată. Israelul, țara unde se născuse, astăzi după unsprezece ani de absență, i se părea străin. De fapt i-ar fi putut scrie Soniei s-o aștepte, dar n-o făcuse. Sonia s-ar fi bucurat. Nu i-a trimis nici un rând despre vizita în Israel și nici despre expoziția programată la Tel Aviv. De ce?... Greu de răspuns. Mara nu voia să dezgroape morții. La urma urmelor cunoștea motivul. Nir, soțul Soniei. Animositatea pe care i-o stârnea prezența Marei încă de pe vremea când era un copil, rămăsese până acum pentru ea un mare semn de întrebare. Desigur aveau să se întâlnească, să-i invite la deschidere dar, pentru asta mai era timp.

Poate ar fi fost nevoie de o explicație între ei, de un moment de adevăr. Fără ascunzișuri, fără cuvinte lăsate în suspensie. Sonia era singura cu care ar fi vrut să împărtășească rezultatele succesului. Sonia crezuse neștrămutat în talentul ei și făcuse totul ca s-o ajute.

Pe cărțile de vizită scria cu majuscule Mara Iacuț, pictoriță. Și Sonia nu era acum lângă ea s-o vadă. Mara oftă cu obidă. „Cred că am greșit”, își spuse, regretându-i dureros absența. Unde era timpul când făceau proiecte împreună, ea și Sonia? Unde era bucuria calmă a curgerii zilelor în chibuț, a după-amiezilor târzii când se tremina lucrul și ele se refugiau grăbite în liniștea din camera Soniei.

Lumina apusului se filtra prin perdele, căldura zilei se potolea, Mara desena în timp ce Sonia citea. Le unea tăcerea, plăcerea de a fi împreună, de a-și aparține una celeilalte, total și dezinteresat. La orice întrebare aveau răspuns, la orice privire, la orice gând, exista corespondență de partea cealaltă.

Mara privi în jur. Lume. O mulțime de lume. Le era străină tuturor, cum și ei îi erau străini. Niște anonimi.

* * *

În apartamentul închiriat pentru expoziție, Mara se învățea fără odihnă. „Și Ana care nu mai vine”, bombăni supărată.

De fapt, Ana mai putea să întârzie cel puțin încă o jumătate de oră. Întâlnirea pe care o aranjase Kony, managerul Marei, cu Ana Gold, curatoarea, cea care urma să se ocupe de aranjarea expoziției, fusese stabilită pentru ora zece; or, ceasul arăta doar nouă și un sfert. Mara își prepară la repezeală o cafea în nișa mascată de un zid scund, până la jumătatea peretelui din salon. Acolo se afla o mică bucătărie, o masă, o poliță suspendată și două taburete.

Era furioasă că o lăsase pe Kony să plece și astfel trebuia ea singură să se descurce, să-și bată capul cu o specialistă... necunoscută. Cine știe ce persoană tipică, pedantă sau antipatică.

Mara își aruncă ochii pentru a câta oară... la ceas și exact în aceeași clipă se auzi soneria. Tresări și vărsă din neatenție jumătate din conținutul ceștii pe bluza vaporosă, o bluză care-i plăcea foarte mult. Roșie de supărare, se repezi să deschidă. În prag, o față tânără, cam de aceeași vârstă cu ea, îngână timid un „hello” abia auzit.

– Vorbește mai tare, se răsti Mara, măsurând-o sever din cap până în picioare. Dacă nu știi, află că eu sunt surdă din naștere.

Aerul deveni de îndată dens, încărcat de tensiune. Nehotărâtă dacă să intre ori să dea bir cu fugiții, Ana, ea era, rămase nemișcată în ușă, încercând să priceapă cu ce se făcuse vinovată și care putea fi motivul supărării din vocea femeii. Părul blond al Anei era lăsat liber și încadra o față tânără cu trăsături frumoase. Într-un cuvânt, un chip foarte plăcut, recunoscute în gând, Mara.

– Sper că n-am întârziat, rosti în cele din urmă. Sau poate n-am înțeles bine ora întâlnirii? Ivritul nu este limba mea natală.

– A mea, da, fiindcă m-am născut în Israel, dar de doisprezece ani n-am mai vorbit ebraică. Dar, dacă vrei dumneata, putem vorbi și engleză. E chiar preferabil.

Conștientă de absurdul unei astfel de primiri, Mara se grăbi să repare impresia penibilă pe care o crease proasta ei dispoziție.

– Te rog să mă scuzi. Desigur, mai e vreme, ai venit mai repede și îți mulțumesc. Nu mai aveam răbdare. Sunt nervoasă, probabil am și emoții, a încercat o explicație. Aceasta e prima mea expoziție în Israel. Contez mult pe ajutorul tău, să fie bine. Intră, te rog, a adăugat lăsând-o pe Ana să înainteze în holul larg și bine luminat. Salonul și celelalte șase camere, trei la parter și altele trei la etaj urmau să adăpostească expoziția. Casa era situată pe o stradă laterală înconjurată de grădină, ronduri de flori și arbuști, proaspăt stropite. Părea un colțișor rural rătăcit în mijlocul blocurilor de oțel și sticlă. Vila, o galerie folosită pentru expoziții, conferințe sau întâlniri literare, degaja un aer burghez, cu stucaturile ușor coșcovite și gardul viu, tăiat la milimetru de un grădinar priceput. Încăperile erau mari și complet goale în acel moment. Ana măsură cu privirea spațiul larg, înălțimea ferestrelor, a pereților, parchetul bine lustruit.

– Cred că va fi loc suficient, spuse Mara atentă la impresia Anei. O să poți aranja camerele cum vei crede de cuviință. Fotolii, canapele, perdele, covoare etc. Am totală încredere în gustul tău. Dar, privind-o mai bine, Ana i se păru prea tânără și lipsită de experiență. Se strădui să fie cât

mai explicită. Trebuie să știi că fiecare expoziție de până acum a avut decorul adecvat temei. O să vezi tablourile și, numai după aceea, vei hotărî aranjamentul, stilul mobilei, culorile tapițeriilor, ale perdelelor.... Tot ce vei crede necesar pentru decor o să cumpărăm. Kony se ocupă de asta. N-ai grijă. Ea e managerul meu, o să-ți explice ce e de făcut, va merge cu tine pe la magazine pentru comenzi și pentru plăți. O să expunem șaiszeci și patru de pânze. Cea mai mare parte din ele sunt aici, a spus conducând-o pe Ana spre ușa cu geamul de sticlă mată care despărțea salonul de încăperea următoare. Îmbrăcate în hârtie groasă cartonată și legate strâns cu benzi de nylon, tablourile erau sprijinite de perete, unele în rame, altele așteptând să fie încadrate.

– Multă treabă și timpul e destul de scurt, remarcă Mara. Kony e plecată la vamă pentru ultimele formalități. Ultimele, de o săptămână întregă... Dacă nici astăzi nu aduce ramele, îmi pot face de pe acum bagajul. E de neînchipuit. Problemele de securitate în Israel sunt teribile. Cu toate că înțeleg, nu mă pot obișnui cu această birocrație. Dumnezeu știe cât mai avem de așteptat. Mara se uită la fata care o urma ca o umbră fără să scoată o vorbă. O studie cu atenție și curiozitate. Bluza albă de mătase, fusta albastră mulată pe corp, pantofii fără toc, ciorapii fini. Totul era de bun gust. Ana avea fruntea înaltă, pomeții colorați cu o urmă de fard deschis, aproape imperceptibil, doar atât cât să-i pună în valoare prospețimea și frumusețea ochilor.

– Așa sunt eu, intru repede în panică, dar nu te speria. Împreună, noi și Kony o scoatem la capăt. Habar n-am ce-aș fi făcut fără ea. De la prima mea expoziție și până acum lucrăm împreună. Mai bine de cinci ani. Îmi este indispensabilă. Dar dumneata? Ești desigur specialistă în domeniul pe care l-ai ales. Ai organizat multe expoziții până acum?

– Asta e prima!

Mara fu cât pe ce să scape din mână ceașca, aceeași ceașcă de cafea pe care o plimbuse din cameră în cameră de la venirea Anei și pe care încă nu reușise s-o bea.

– Nu pot să cred. Poate n-am auzit bine?!

– De fapt nu sunt o începătoare, s-a grăbit să adauge. Lucrez de mulți ani ca stilistă. Sunt curatoare, am organizat expoziții de bijuterii, de covoare, expoziții de modă, dar de pictură, încă nu. În Israel sunt de curând venită, numai de câteva luni, și, tocmai de aceea, comanda aceasta este foarte importantă pentru mine. În România am fost apreciată, credeți-mă. Am terminat Facultatea de Arte cu note maxime. Vocea scăzută a Anei încerca să fie convingătoare.

– Ți-am spus să vorbești mai tare. Sunt surdă. Și nu te mai uita așa la mine. Acesta e adevărul. Am un aparat implantat sub piele în spatele urechii. Cu el aud bine, dar sunetele joase nu le disting întotdeauna și, oricum, e preferabil să vorbești cu fața la mine.

– Culmea! Asta-i culmea. Asta-i culmea. Nemaipomenit, ce idei năstrușnice îi pot trece prin minte. Kony o să mă omoare într-o bună zi. Dar, așa îmi trebuie, dacă mă iau după o nebună ca ea. Și brusc Mara izbucni într-o cascadă nestăvilită de râs.

Buimacă, Ana își ținu respirația. Era cu adevărat speriată și habar nu avea dacă să rămână sau mai bine să plece cât mai e vreme. Cine știe cum va reacționa nebuna în momentul următor. Căci pentru ea era clar, pictorița, cât o fi ea de genială, precis nu era în toate mințile.

– Iartă-mă, spuse, în sfârșit Mara, ștergându-și ochii. Probabil crezi că mi-am pierdut mințile, dar ascultă mai întâi o mică poveste și, după aceea, vei judeca. Atunci când am hotărât să organizez expoziția în Israel, aici, unde m-am născut, dar de unde am plecat acum doisprezece ani, i-am vorbit lui Kony despre problemele mele, despre toate îndoielile și i-am spus că pentru mine aceasta e cea mai importantă dintre toate expozițiile câte le-am avut până acum. Este ambiția mea să fie cea mai bună. Aici am trăit, aici m-au cunoscut oamenii. Îmi trebuie un specialist. Dar nu unul oarecare, ci unul bun de tot. Să facă ceva nemaipomenit. Chiar așa i-am spus. Kony a râs. „Adică mai important este Israelul decât Parisul, Londra, decât New Yorkul?”

– Da! Pentru mine, da! Iar tu împreună cu acest curator pe care îl vei alege, mă veți ajuta.

– Nici o grijă, mi-a răspuns Kony, cum de fapt îmi spunea întotdeauna și întotdeauna până acum a avut dreptate.

Spre uimirea mea a luat în mână cartea de telefoane a Tel Aviv-ului, a deschis-o la „dapei zahav”, adică „foile de aur”, cum se numesc în ivrit, căutând pagina potrivită, a închis ochii și a alunecat cu unghia ei roșie și ascuțită de-a lungul rândurilor. Așa e Kony, uneori ciudată, ori are unghii roșii, ori negre, ori albastre. Eu cred că e și puțin vrăjitoare. O fi moștenit talentul acesta de la bunica ei. E negresă. Să știi! Unii negri sunt și puțin vrăjitori.... În cartea de telefon erau patru sau chiar cinci foi pline numai cu persoane de care aveam noi nevoie. Urmăream hipnotizată pata roșie de lac a unghiei alunecând de-a lungul foilor. Deodată, s-a oprit și am auzit-o pe Kony ridicând glasul așa cum face întotdeauna atunci când ceva o emoționează.

„Am găsit exact ce ne trebuie. Ana Gold. Fata asta e de aur. O să te convingi atunci când o vom cunoaște”. Și iată-ne, acum, aici, eu la prima mea expoziție în Israel și tu la prima comandă. Poate că o să meargă... Altfel de ce ne-ar mai fi adus destinul împreună?

– Eu chiar nu știu de ce, a oftat Ana, dar, promit să fac tot ce voi fi în stare.

Cu genunchii adunați sub fusta albastră, țepăună, pe taburetul incomod, Ana părea o școlăriță la examen. Mai avea timp să fugă, să abandoneze această mare ocazie cum și-o închipuise în urmă cu câteva zile, atunci când primise oferta, să fugă și de femeia trufașă care încerca s-o impresioneze cu superioritatea ei. Simțea un soi de milă față de ea însăși. Totuși.... să abandoneze acum, era simplu, dar asta ar fi însemnat lașitate, mai bine spus, un alt eșec după renunțarea la tot ce realizase în România odată cu venirea în Israel. Realizase?... Ana își încleștă palmele, își stăpâni gândurile care se zbăteau dureros între tâmpile. Realizarea ei cea mai mare fusese consecvența cu care își distrusese viața, ura, răzbunarea, concesiile pe care le făcuse din dragoste, ori poate numai din slăbiciune, tristețea, disperarea. Iată realizările ei... Pe toate le lăsase în urmă, iar acum stătea neputincioasă și descumpănită în fața Mării, neștiind ce să spună.

Mara simți aproape fizic nefericirea fetei din fața ei.

– Iartă-mă! Uneori pot fi tare nesuferită, dar nu trebuie să-ți faci griji. Kony o să te ajute. E grozavă și când își pune ceva în cap, nimic nu-i stă împotrivă. Mai ales, acum... doar ea te-a găsit. Șase zile sunt suficiente. Azi e luni. De mâine, sper să puteți începe.

Te-aș invita să luăm prânzul împreună, să ne cunoaștem mai bine, dar sunt în criză de timp. Poate mâine. Cred că o să avem foarte multe să ne spunem. Ne cam temem astăzi una de cealaltă, ne temem să lucrăm împreună, dar nu ne mai putem despărți. În barcă suntem trei: eu, tu și Kony. O luă pe Ana de după umeri și o împinse ușurel spre ușă. Încuie yala și îi întinse cheia.

– Kony mai are una, așa încât apartamentul îți stă la dispoziție. Aranjează-l cum crezi că e mai bine.

Îi întinse mâna și o urmări cum se îndepărta grăbită. Admiră picioarele lungi, statura, corpul zvelt, părul strălucind în soare. Întotdeauna invidiase fetele blonde și înalte, ea era atât de brunetă, destul de scundă și fragilă, cu trăsături mai mult asiatice. Niciodată nu fusese prea mulțumită atunci când se privea în oglindă.

„La urma urmei fiecare cu ce i-a fost dat”, își spuse Mara. Și recapitulând întâlnirea cu Ana, își spuse că fata nu mințise când afirmase că e profesionistă. După un instructaj cu Kony, totul o să meargă strună. Scotoci în poșetă după agendă, dar nimeri peste micul ghid turistic pe care i-l cumpărase Kony. „N-am nevoie, își amintea că se împotrivesc... să-l cumpere. Aici sunt la mine acasă. Uiți. M-am născut în Israel.”

– N-am uitat, dar doisprezece ani de despărțire înseamnă totuși ceva. Și Kony a avut dreptate. Israelul era schimbat, străin, altfel decât și-l amintea. Deschise celularul și formă numărul ei, pe

care îl știa pe dinafară, sperând ca vocea calmă cu care o întâmpina întotdeauna Kony, să-i schimbe proasta dispoziție. Și se liniști, într-adevăr, când află că problemele de la vamă se rezolvaseră fără alte amânări sau incidente. „Dumnezeule, Doamne... ce m-aș fi făcut fără ea?, se întrebă Mara. Și când te gândești că numai cu un ceas înainte îmi venea s-o omor.” Abia acum realiza cât era de obosită. Hotârî să plece direct la hotel și-i propuse lui Kony același lucru.

– Ne vedem după-masă. Acum nu mai e nimic de făcut. Cu siguranță afară sunt peste treizeci de grade. Închise telefonul și ieși în stradă, căutând cu privirea un taxi liber.

CAPITOLUL II

La vamă lucrurile mergeau greu. Funcționarul era probabil vreun pensionar, lucrător voluntar, cam adormit și ineficient, se gândea Kony. Nerăbdătoare, se stăpânea cu greu să nu-i smulgă din mână batista cu care bătrânelul își ștergea fără încetare fruntea îmbrobonită. Își lăsa pixul pe birou și se odihnea un moment-două, de parcă nu s-ar fi putut servi și de mâna stângă pentru această operație. De patru ori într-un sfert de oră, a numărat Kony gestul care o exaspera. „Și nici măcar nu e chiar atât de cald aici și-a spus mutându-și ochii de la aparatul cu aer condiționat care funcționa din plin, la fața suptă, cămașa cu pătrățele udă la subsiori, cu guler apretat și țeapăn, călcat de o mână grijulie. Cutele din jurul gurii mărturiseau că omul din fața ei nu avusese o viață ușoară. Părul rărit, parcă presărat cu cretă, arăta ca o perie din care câteva smocuri au fost folosite la confecționarea sprâncenelor groase îmbinate la rădăcina nasului puternic coroiat.

– Mai am de așteptat mult? a întrebat Kony simțind cum îi urcă sângele în artere.

– Dacă ai fi trăit cât mine, ai fi înțeles că nu e bine să zorești timpul. Trece oricum. Nici repede, nici încet. Ajungem cu toții în final. De ce atunci să ne grăbim?

– Dintr-un motiv foarte simplu, domnule vameș. De o săptămână suntem în țară eu și pictorița Mara Iacuş și, încă n-am obținut toate documentele necesare eliberării ramelor pentru tablouri. Săracele, încă mai așteaptă controlul vamal, iar sâmbătă e anunțat vernisajul. Chiar credeți că am ascuns acolo vreo bombă?

– S-ar putea și asta drăguț, a răspuns bătrânelul serios. S-au mai văzut cazuri. Și dumneata care vii din America ar trebui să știi! Dacă s-ar fi făcut și acolo la dumneavoastră controale mai riguroase, terenul acela pe care l-ați numit „The Ground 0” n-ar fi existat astăzi.

Kony se pregătea să-i răspundă ceva în stilul ei dur, care s-a dovedit eficient în destule ocazii, când ușa se deschise lăsând să treacă în încăpere un bărbat înalt cu o claie de păr blond, sârmos, cu fruntea înaltă și ochi iscoditori. Avea un aer sportiv, purta blugi de culoarea florilor de in și un tricou pe care se lăfăia un craniu cu buzele roșii. Sub desenul de culoarea sângelui era scris cu litere de-o șchioapă „KISS MY”, făcând-o pe Kony să se întrebe dacă invitația se referea la gura știrbă a craniului, ori la băiețandru cu ochii cenușii. Părea tânăr de tot, un puști abia ieșit din adolescență. Probabil nu de mult dezbrăcase hainele militare.

– Șalom, răsună vocea lui puțin cântată, așa cum i se părea lui Kony ivritul. Regret că a durat ceva vreme, spuse direct, ca unei vechi cunoștințe. Așa e aici, la noi... în Israel. Moșe ți-a explicat probabil situația. Acordăm o deosebită atenție pachetelor vamale care intră în țară. Suntem pățiți, iar Moșe care a fost colonel în serviciul de siguranță nu dă voie să treacă nici un fir de păr, fără control și semnătură. Colonelul e bosul. Și e sever... Dar bagajale dumneavoastră s-au bucurat de un regim preferențial. Șeful meu e amator de pictură, a adăugat cu un zâmbet șmecher, privindu-l cu respect pe bătrânelul de la birou, dar și cu un soi de familiaritate rar întâlnită între superior și subaltern. Pachetele sunt deja ambalate, le puteți recupera chiar acum și asta numai fiindcă el a avut grijă imediat ce s-a întors din concediu. Numai ieri. „Mai întâi pictorița”, ne-a spus. N-o putem lăsa să aștepte. O celebritate, și tocmai ei să-i facem șicane? Poate primim o invitație la vernisaj.”

Kony nu știa dacă băiatul vorbea serios, ori o lua peste picior.

Auzi dumneata rapiditate?! Deja o săptămână bătută pe muchie așteaptă tablourile și, la ei, se cheamă repede. De parcă un alt funcționar n-ar fi putut semna. Și dacă bosul își termina concediul

abia peste o lună? Să fi fost în America, la ea acasă... le-ar fi arătat cum se face treaba și ce înseamnă la ei eficacitatea.

Batrânelul și-a ridicat ochii din hârtii, a lăsat pixul pe masă, și-a șters fruntea. Pentru a cincea oară, numără Kony involuntar. Apoi s-a ridicat și i-a întins mâna.

– Vă doresc mult succes și mă bucur că ați ajuns și în Israel. Am văzut nu odată tablourile pictoriței Iacuț în străinătate și chiar m-am întrebat când va expune și la noi. E un talent remarcabil. Regret sincer că a trebuit să mă așteptați, dar numai eu am drept de semnătură la eliberarea pacheteleor. Asta pentru siguranță!

Prima oară în dimineața aceea, Kony se simți jenată. Deși colonelul nu făcuse nici o observație, simți că fusese pusă la punct. Căută grăbită în sacul de voiaj, mare cât o valiză, și scoase două invitații pe care i le oferă.

– Sper să veniți la vernisaj.

– Ne va face multă plăcere.

Căldura de la ora prânzului o învăluă precum aburii de saună și se surprinse ștergându-și fruntea exact cu același gest ca al bătrânelului.

„Fire-ar să fie de colonel, are un adevărat dar de a te face să te simți prost.”

Mergea grăbită căutând colțurile de umbră. Trecu prin dreptul unei cafenele înghesuită între două blocuri uriașe de nichel și sticlă, o copie la scară mică a zgărie norilor de la ea de-acasă. Împinse ușa cofetăriei fără ezitare și se lăsă ostenită pe canapea, prima de lângă intrare.

– Espresso mare și concentrată, îi comandă Kony fetei cu păr roșu, țepos, ca o blană de arici, care se apropiase de cum o zări intrând.

„Credeam că moda panki a dispărut”, gândi examinând-o cu interes, dar reconoscu, fetei îi stătea bine. Relaxată, Kony își aprinse o țigară și, inspirând cu sete, aruncă fumul pe nas. Gustul iute amărui îi umplu gura exact în momentul când observă inscripția „Fumatul interzis”.

– La naiba, înjură printre dinți, strivind mucul. Își puse picior peste picior și începu să examineze interiorul. Culorile de bronz auriu ale pereților, fotoliile adânci, capitonate, lumânările închise în cutii de metal ajurat. Era plăcut și, mai ales, odihnitor. Iar ea avea nevoie de aceste clipe de destindere, după alergătura din ultima vreme. Totul în Israel părea complicat. Gândurile se împrăștiară care încotro și dintr-odată, spusele colonelului îi reveniră în minte. „Ground Zero”. Perimetrul fostelor blocuri gemene, acel uriaș spațiu gol din New York, îi apără în față. Cofetăria și fata de la bufet se volatilizară ca prin farmec, iar Kony se găsi din nou în mijlocul grămezilor de metal și sticlă contorsionată, pe locul unde Santina, verișoara ei, își aflase moartea. Când polițiștii i-au relatat cum au găsit-o, la câteva ore după catastrofă, povestea semăna cu un vis abominabil.

„Santina era în picioare, cu pantofii în mână sprijinindu-se de balustrada scării care lunecase sub ea. Probabil încercase să fugă mai repede astfel, descălțată, dar scările i-o luaseră înainte. Părea vie, cu ochii deschiși căutând o cale de ieșire, le explica îngrozit policemanul, așa că noi, am sărit amândoi să-i dăm o mână de ajutor. Atunci, am văzut că la spate, calota lipsea. Fusese despăcată de sticla unei ferestre, care tăiasse țeasta ca un brici.”

Kony își imaginează scena aceea de coșmar cu o claritate înspăimântătoare, așa cum o povestiseră oamenii de ordine. Balustrada scărilor legându-se în aer, fereastra cu sticla mânjită de praf însângerat și pe verișoara ei îngrozită, străduindu-se să rămână în picioare în mijlocul unei lumi care se năruia. Santina cea norocoasă, fata îndrăgită de toți, al cărui exemplu încercase ea însăși să-l urmeze.

Niciodată Santina nu fusese frumoasă. Înaltă, uscățivă, cu pomeții obrazilor proeminenți, ochii erau negri scăpărători. Avea o privire care diseca până la os. Părul începuse de timpuriu să-i încărunțească, dar fata refuzase să-l vopsească, ori să-l coafeze. Îl purta retezat scurt, până la lobii urechii, la fel, vara ca și iarna. Părea o cască de luptător menită s-o protejeze, dar nicidecum s-o

înfrumusețeze. Însă figura ei respira forță și siguranță. Absolvisese Facultatea de științe juridice la numai 23 de ani și, aproape imediat, avansând cu ușurință din post în post, ajunsese un fel de bos la Ministerul de externe. Spiță de negri aduși de pe continentul african, Santina era calul năvălaș al familiei, pe care nimeni nu reușise să-l strunească, nici în copilărie și nici mai târziu. În disputele cu bunica, a cărei fire Santina o moștenise, și care încercase să-i potolească ambițiile, fata ieșea întotdeauna învingătoare.

„O negresă trebuie să-și cunoască lungul nasului”, spunea bunica Beca.

Dar Santina avea alte panuri. Planuri mari. A terminat școala elementară cu nota maximă, liceul la fel, când a părăsit casa bunicii plecând la Washington să urmeze Dreptul.

„Tocmai la Washington, așa departe? se căină bunica. Ce-ai să te faci acolo singură? Cine a mai pomenit în familia noastră o fată să plece singură în lume? Și încă negresă?”

„Și acolo sunt negri, bunico, o liniști Santina râzând. Și acolo se poate trăi.”

Beca n-a avut inimă s-o împiedice și tânăra a plecat după voia ei. Puțin înaintea dezastrului, Santina a venit la New York, director la Ministerul de Externe, iar bunica nu-și mai încăpea în piele de bucurie. „Că doar n-avea să stea tocmai ea în calea nepoatei, singura moștenire de la fiica cea mare, care a murit la nașterea acestei copile.” Astfel se lăuda tuturor Beca. „Acum în sfârșit a venit și vremea de sărbătoare. Am suferit destul când moartea mi-a luat ce aveam mai scump.”

Ah! cât a plâns ea atunci... cum a urlat, ca un leu rănit, cu mama Santinei, trup fără viață, pe brațele ei tremurânde. „Eu am ucis-o, striga, bătându-se cu pumnii în piept. Numai eu sunt de vină.” După înmormântarea fiicei, Beca și-a presărat pământ în casă, în poale și în păr. S-ar fi îngropat ea singură cu totul în pământ de-ar fi lăsat-o oamenii. Nici o vrajă nu i-a fost atunci de folos. Nici un descântec ori leac vrăjitoresc nu i-a tămăduit fata. Nici Naooba, negresa meșteră în nașteri, pe care Beca o considera mai valoroasă decât zece doctori la un loc, n-a salvat-o. Hemoragia a terminat-o înainte de a putea ajunge la spital.

„Bătrână și proastă, se văicărea bunica secată de lacrimi. Bătrână și proastă,” s-a jeluie săptămâni în șir. Din cinci copii câți avusese, trei băieți și două fete, numai Issac, tatăl lui Kony rămăsese în viață, și Santina, micuța nepoată, orfană. Atunci a luat Beca hotărârea cea mare. A ascuns amuletele, a aruncat lecurile, toate odoarele aduse de străbuni de pe pământurile Africei și, pentru întâia oară, s-a dus la biserică.

Și-a pus rochia albă, rochia de ceremonii, păstrată într-un cufăr de lemn împreună cu cele mai prețioase lucruri și, temătoare, a trecut pragul lăcașului de rugăciune. Smerită, ea, care întotdeauna stătea dreaptă înaintea oricui, a căzut în genunchi în fața Fecioarei. S-a rugat cu ardoare să-i ocrotească familia, atât cât mai rămăsese din ea. Pe Issac, singurul băiat, a jurat să-l facă preot, iar pe nepoțică a botezat-o chiar în acea zi.

„S-o cheme Santina” a spus bătrâna cu lacrimi în glas. Să-ți poarte numele, iar tu să-i porți de grijă”. Așa a făcut bunica un pact cu Cerul.

„Doamne! ce bine că Beca n-a mai apucat ziua catastrofei din New York. A murit sărmana de ea fericită că Santina a ajuns să lucreze cu acei mari conducători ai lumii, în chiar inima Americii, că locuiește în blocurile acelea minunate, care se văd în filme și la televizor.

Adâncită în fotoliu Kony își terminase de mult cafeaua, când sunetul celularului răzbătu insistent din geanta de voiaj, stopând șirul amintirilor. Vocea Marei o întoarse la realitate. Zâmbi imaginându-și convorbirea de la vilă între cele două femei, Mara nepricepută în astfel de ocazii, nervoasă și nerăbdătoare, față în față cu specialistul pe care i-o alesese Kony din cartea de telefon, cam la voia întâmplării. Habar nu avea cine e curatoarea, ce știe să facă sau ce experiență are în materie de expoziții. Dar ele aveau nevoie de un decorator, un specialist, și Kony l-a găsit. Ana Gold. „Ca nume

pare sclipitoare. Mai departe... se va vedea,” gândi în vreme ce Mara îi relata discuția de la casa expoziției. Veni și rândul ei să povestească întâlnirea de la vamă, îl descrie pe colonel, șeful fără de care nu se poate mișca acolo un fir de păr, asigurând-o că acum totul era în perfectă ordine.

– Pachetele au fost expediate, cu Ana o să mă descurc eu, iar tu ar fi bine să mergi direct la hotel, o sfătuie Kony. Sper că n-ai uitat recepția din această seară în onoarea pictoriței Mara Iacuț. De fapt... sunt sigură că n-ai uitat. Odihnește-te puțin. Până atunci mai e destulă vreme.

Ea, hotârî pe loc să rămână în cofetărie și să-și comande prânzul, ca să nu mai umble pe căldură după un alt restaurant. O chemă pe tânăra hippy de la bar și comandă un menu frugal. Întotdeauna avusese grijă de silueta ei, astfel încât lista de bucate i se păru foarte potrivită. Se așază comod în scaun regretând că nu-și poate aprinde o țigară, iar gândul îi fugi numaidecât la bunica Beca, uscată ca un știulete de porumb, scofâlcită de vreme și cu nelipsitu-i muc de țigară în colțul gurii. Și-o imaginea acolo pe scaunul rămas gol la masa ei, sugându-și muștucul între gingiile văduvite de dinți. „Cât de exacte ne rămân întotdeauna amintirile copilăriei. Poate fiindcă inconștient dorim să ne întoarcem la timpurile acelea fără griji”, gândi Kony.

În ziua aceea fetița împlinise 10 ani, iar bunica se pregătea să plece peste deal, la fosta ei dădaca, aflată pe moarte.

– Trebuie s-o mai văd odată, i-a spus nepoatei. Mi-a trimis vorbă să vin și nu o pot refuza. Îi datorez tare mult. Ea m-a învățat puterea leacurilor, a plantelor, a buruienelor bune și rele, făcătoare de bine ori aducătoare de moarte. Datorită ei am ajuns vindecătoarea satului. Datorită ei am devenit „babalaua”, adică tămăduitoarea. Este o artă adevărată care dăinuie până azi pe meleagurile de unde se trage familia noastră. Dădaca mea era nevasta vrăjitorului și m-a crescut cu dragoate ca pe copilul ei, când a murit mama mea, adică stăbunica ta, dragă Kony. Iar pentru că ei n-au avut urmași s-a făcut să moștenesc eu numele și știința vindecării. E o întreagă poveste. Acum n-am vreme, dar o să ți-o spun după ce mă întorc. Tu, nepoată, ai grijă de casă, de găini, de capră și de Ursu. De când a îmbătrânit s-a făcut cam hoț. Nu se mai teme de mine ca altădată. Poate simte că mi s-a dus puterea. Apoi Beca și-a sărutat nepoata pe creștet și dusă a fost.

Casa bunicii, de fapt o colibă din chirpici, stuf și nuiete, era toată numai o odaie mare de te puteai învăța prin ea cu trotineta. Lui Kony îi plăcea grozav. Îi plăceau toate acele lucruri din casă. Paturile mari, trei la număr, de se minuna fetița la ce i-or fi trebuind bunicii care locuia singură, masa gălbuie cu lemnul bine geluit, de-ai fi zis că e dată cu lac, dulapul plin cu veselă, oale, farfurii, tacâmuri și multe altele. În sfârșit lipită de perete chiar lângă ușă, se afla plita de tuci pe care veșnic bolborosea o oală mare cât roata carului plină cu fiertură. Ori că era supă, ori că era ceai, Kony sorbea cu plăcere din conținutul ei, ori de câte ori venea în vizită la bunica. La fel se servi și în ziua aceea.

În camera mare se putea juca coarda, șotron și multe altele. Kony își turnă o ceașcă de ceai și unse o felie groasă de pâine cu marmeladă de caise, o bunătate cum numai bunica Beca era în stare să facă.

„Pomul e de vină, spunea ea. Soiul bun se cunoaște din capul locului. L-am adus din livada bisericii și l-am îngrijit ca pe o floare, nu ca pe un pom. Grija și dragostea dau rod întotdeauna, nepoată.”

Kony înfuleca cu poftă. Găinile cotcodăceau, cei doi cocoși împintenați se plimbau țațoși, iar Ursu căuta fărimiturile care cădeau pe dușumea.

Ca să-i țină de urât, Kony își aduse cu ea ghiozdanul de școală și albumele cu pozele sfinților din biserică. Nu odată încercase fata să le deseneze chipul, dar fără succes. Ori nasurile ieșeau strâmbe, ori gura prea mare, ori ochii... de nu-i mai recunoștea deloc. Fetița suferea, fiindcă pictura o atrăgea și își dorea din suflet să deseneze bine. Dar tatăl o liniștea cu voce blândă. „Nu-i totuna, să-ți placă

muzica, spunea el, sau tu însăși să ai talentul să cânti. La fel, nu e totuna să-ți placă pictura cu a ști să desenezi. Desigur e nevoie de învățătură, de muncă, dar este nevoie și de talent. Când o să crești, mai vedem noi ce-o să mai fie.”

Kony a scos din geantă albumul, a început să-l frunzărească și s-a oprit la unul din portretele ei favorite. Și-a adus o coală albă de hârtie, creionul bine ascuțit și radiera, după care s-a așezat la masă, încercând să-l deseneze. Mai întâi ovalul feței, gura, barba, iar la urmă, nasul și ochii. A încercat odată, a corectat nasul, a șters și iar a corectat, a desenat gura dar a șters-o și pe ea, până când foaia s-a găurit de atâtea ștersături. Plictisită, a rupt desenul în bucățele și l-a aruncat la coșul de gunoi. Neavând ce face, s-a apucat să cerceteze cu privirea în jur, căutându-și treabă. Doar că prea multe nu erau de făcut în casa bunicii. Deodată i-a venit o idee grozavă. Ce-ar fi să urce în podul casei!? De când și-a dorit... dar, bunica a refuzat-o mereu, spunând că s-ar putea să cadă de pe acoperișul șubred. Ori Kony bănuia că în pod se ascund o mulțime de lucruri. Cu acest gând în minte, a luat scara din poarta cu păsări, a sprijinit-o cu atenție de zid și s-a urcat până la deschizătura podului. Înăuntru era întuneric și răcoare. Mirosul puternic de mucegai și ardei iuți i-a înlăcrimat ochii. O piatră mare, rotundă, aflată chiar în mijlocul podului fu cât pe ce s-o dea peste cap pe fetița orbită de întuneric și miros. Speriată, Kony s-a așezat să-și tragă suflul, regretând că s-a urcat fără voie. Se șterse cu putere la ochi ca să-și limpezească privirea și atunci zări cercul de vopsea albă înconjurând piatra, la fel ca în odaia bunicii, acolo unde se afla soba. Un zgomot ciudat, parcă un freamăt de glasuri înnăbușit venea de undeva din spatele ei. Fetița încercă să se ridice, dar genunchii refuzau s-o asculte. Piatra îi bara drumul și Kony se răsturnă peste un dulap ascuns de întuneric. Ușile vechi se bălăbăniră și se deschiseră cu scrâșnet de balamale ruginite, rafturile se năruiră și o mulțime de păpuși, statuete din lemn și lut căzură peste ea. Să fugă, a fost desigur primul ei gând, dar curiozitatea a învins frica. Ochii obișnuiți deja cu întunericul cercetară plini de curiozitate, „jucăriile”, figurine și păpuși cu părul de lână, de paie sau păr adevărat de om. Jucăriile erau ciudate, nemaivăzute, nespuse de atrăgătoare. „Cum de nu-i spuse bunica un singur cuvânt despre comoara ce se ascundea acolo în pod”. Deodată, Kony zări în interiorul dulapului o mască viu colorată și o păpușă cât un stat de copil, care o privea țintă. Păpușa părea vie, ba, la un moment dat, i-a părut că se mișcă și vine spre ea cu brațele întinse. Dulapul se mișca și el, masca se legăna de parcă s-ar fi dat în scrânciob. Un țuiet prelung – sau poate urechile ei țuiiau de frică – alungă fetița îngrozită spre ieșire. Uitând de piatră, Kony căzu și își pierdu cunoștința. În cădere se izbi la cap. Un firicel de sânge se prelinse de pe tâmpla rănită pe cercul alb de vopsea. Cât să fi rămas acolo, n-a știut, dar valul pătrunzător de frig o trezi la viață. Aruncă jucăriile de-a valma în dulap, apucă păpușa cea mare și o târî după sine, fugind fără oprire până în casă. Tremurând, Kony aprinse lampa și atunci văzu cu uimire că păpușa îi seamănă leit. Bunica ar fi trebuit să vină dintr-o clipă în alta. Golind în mare grabă ghiozdanul, înghesui păpușa înăuntru și aruncă peste ea câteva caiete, ca s-o ascundă de orice privire.

Cerul se întunecase. Fulgerul săgetă prin fața ferestrei, umplând odaia de o lumină galbenă de pucioasă. Tunetul cutremură cocioaba bunicii. De afară se auzea cum freamătă ierburile și hățișurile din fața ușii care se legănau cu zgomot. Era țuietul din pod sau vântul izbind canaturile ferestrei. Spaima copilului creștea cu fiecă minut. Ursul, de care uitase cu desăvârșire și care ieșise afară după ea, începu să zgărie ușa zbughind-o în colibă, împreună cu bunica ce se ivise în prag.

Cutremurată de suspine, Kony se aruncă în brațele ei, care o strânseseră cu putere la piept.

– Ce-ai pățit? Ce ți s-a întâmplat? Glasul bunicii era plin de uimire.

– Vreau acasă, acasă la noi, strigă printre lacrimi.

Bunica zări sângele pe fruntea copilului și dintr-odată înțelese.

O ridică pe Kony în brațe, intră în cercul de vopsea desenat pe podeaua de lut și începu să se balanseze de pe un picior pe celălalt, o mișcare stranie, neobișnuită, având grijă să nu depășească

marginele cercului. În tot acest timp buzele bunicii îngânau o rugăciune sau poate un descântec știut numai de ea. În sfârșit, se lăsă ostenită pe jos, gâfâind din pricina efortului. Inertă, în timpul acestui dans vrăjit, Kony deschise ochii.

– Acum totul s-a terminat, a spus Beca mângâind fruntea transpirată a nepoatei. Dar păpușa trebuie s-o ducem la loc. Nu e bine să trezim duhurile adormite. Ca și cum ar fi știut unde este ascunsă, bunica a scos păpușa din ghiozdan și i-a împuns ochii cu degetele noduroase.

– Dormi! Rosti cu glas poruncitor. Dormi! și pleoapele de cârpă se închiseră ca la comandă.

– Bunico, păpușa asta seamănă cu mine. Vreau s-o iau acasă.

– Păpușa asta rămâne aici. Aici e locul ei. Uite că a venit și taică-tău. Acum o să puteți pleca.

– Dar eu vreau păpușa. Vreau să fie a mea, să mă joc cu ea, s-o desenez...

– Păpușa rămâne aici, a repetat bunica neînduplecată. Desenează flori dacă vrei, sau copaci, găini sau pe Ursu. Privește-l numai, ce fericit dă din coadă.

– Mie îmi place să desenez oameni

– Atunci desenează-i. Păpușa rămâne aici, așa cum am spus. Plecați acum că s-a făcut noapte. Și eu sunt frântă de atâta drum.

– Mie îmi place să desenez oameni, nu animale, repetă Kony încăpățânată.

– Portrete, zâmbi Isac, tatăl ei, luând-o cu blândețe de mână. Așa se numesc chipurile oamenilor din tablouri. Portrete. Ți-am cumpărat cadou un album de pictură, când am fost plecat la oraș. Astăzi e ziua ta. Ai împlinit zece ani, ești mare.

Nu se cade să te comporți astfel. Am vrut să fie o surpriză și să-l găsești când te întorci acasă dar, uite, ți-am spus acum. Vino! Sigur o să-ți placă. E un album adevărat, numai pentru portrete.

Bunica flutură palma în chip de salut.

– Seară bună, nepoată, și nu uita să-ți spui rugăciunea la culcare. Se uită după ei în noapte, asigurându-se că plecaseră. Abia atunci trase zăvorul, verifică dacă geamurile sunt închise bine, luă păpușa în brațe și intră cu ea în cercul de vopsea albă.

Repetă ritualul de mai înainte, aceiași pași, același cântec, același legănat. O clipă se opri să respire, apoi trase de sub pat o cutie însemnată cu litere și semne magice. Alese un fir gros de cânepă, îl trecu prin ceară de lumânare și se apucă să coase pleoapele de cârpă ale păpușii strâns de tot, fir lângă fir, să nu se mai deschidă niciodată. În sfârșit, turnă peste ele două picături de vopsea, două peceți albe.

„De ce se trezise oare duhul castei lor? se întrebă Beca speriată. Ce altă nenorocire urma să se întâmple? Sfârșită de oboseală bunica se urcă în pod și rămase acolo multă vreme mestecând rădăcini, frunze și ardei roșu, cu miros înțepător. Ferecă ușile dupapului cu un lacăt mare care atârna din belciugele ruginite și răsuci cheia în broască de trei ori. Când totul fu gata, coborî scara. Înăfșură păpușa într-un sac și o îngropă în grădină, la rădăcina unui nuc bătrân, locul cel mai îndepărtat de casă, acolo unde cârțile săpaseră galerii adânci. Trase cu vopsea albă un cerc peste mormânt și se așeză cu picioarele încrucișate drept în mijlocul lui. Aruncă o mână de pietricele roz de coralin, pietre aduse cu ea din munții Nigeriei, urmărind desenul format în căderea lor pe pământ. Turnă licoarea preparată în pod peste mormântul păpușii, bătătorind movila cu tâlpile ca să nu rămână nici o urmă.

„Dormi”, porunci cu toată tăria.

Ursu, care în tot acest timp o păzise nemișcat pe bătrână, se apropie dând semne de nerăbdare.

„Gata, Ursule! De-acu totul s-a terminat. Duhurile dorm. Măine îi voi povesti nepoatei mele despre Olodin, dumnezeul nostru, al negrilor din Nigeria, despre strămoși și despre obiceiuri. E bine să cunoști și să respecti tradițiile”.

Kony termină supa din farfurie. Privi la scaunul gol din fața ei. În perna de scai se zărea o

adâncitură... de parcă bunica ar fi stat cu adevărat în locul acela de vorbă cu nepoata, în cafeneaua pustie. Dorul după bătrâna care o crescuse, după Ursu, după odaia în care se jucase de-atâtea ori, îi săgetă inima. Dorul după poveștile despre jungla locuită de fiare sălbatece, unde pasul omului e rar întâlnit.

Ceasul din perete arăta ora patru. Kony se ridică, plăti consumația și părăsi localul fără să se uite înapoi.

– Doamnă, ați uitat restul, strigă chelnerița în urma ei.

– Păstrează-l. În amintirea ei, babalaua, adevărații vrăjitori.

Fata nu înțelese prea bine, ridică din umeri a nedumerire, aranjând scaunele cu adâncituri în pernele de scai.

CAPITOLUL III

Salonul plutea într-o lumină violetă, de înserare, care obosea privirea. Dela stătea în picioare sprijinită de fereastră, urmărea strada, siluetele trecătorilor, zig-zagul farurilor care zburau în fața ochilor. O aștepta pe Ana să revină de la întâlnirea cu pictorița Yacuț. Timpul trecea greu și neliniștea ei creștea în aceeași măsură. Pentru fiica ei era prima ofertă de lucru mai serioasă de la venirea în Israel. Ocazie ce le putea schimba viitorul.

În urmă cu patru luni, la aeroport, când a zărit-o în mulțimea pasagerilor coborând din avionul TAROM, nu și-a crezut ochilor. În mulțimea aeroportului, Ana era acum o femeie în toată firea. Purta un costum de călătorie, după ultima modă, pantalon jeans ajustat pe corp, o bluză de jersey albastru în ton cu ochii ei și, o jachetă tot jeans, cu reverul brodat cu mărgele. Pantofi fără toc și ciorapi fini completau o ținută elegantă, puțin studiată. Își subliniase ușor pomeții cu fard, doar atât cât să evidențieze frumusețea ei naturală. Ana cerceta atentă fețele din jurul ei, căutând-o pe ea, mama. Dar când în sfârșit s-au întâlnit, Dela, descumpănită și grozav de emoționată, abia dacă a îngânat cuvintele de bun venit. I-a atins obrazii cu buzele și a oftat. „În sfârșit ești aici?” Ana a zâmbit ușor. „Da! Sunt în Israel.” Probabil, atunci a ratat Dela momentul. Atunci ar fi trebuit să o strângă în brațe, să-i explice pe nerăsuflăte cât de lungă și grea i-a fost așteptarea... Cât a durut-o despărțirea lor. În loc de asta... un sărut grăbit, o strângere de mână, spaima de vorbe mari. Sentimentale. De fapt, la mijloc era frica de a nu fi respinsă. Nu voia să riște. Desigur va veni și vremea explicațiilor. Acum important era momentul întâlnirii. Probabil Ana gândește la fel, își făcea mama curaj. Vor mânca ceva la o cafenea, la ieșirea din aeroport și pe urmă va mai vedea. Trebuie lăsat timpul să lucreze.

– Dar mie nu mi-e foame, Adela, veni răspunsul fetei. Am mâncat în avion.

Expresia de stupefacție de pe chipul mamei o făcu să adauge imediat:

– Oh! Te rog să mă ierți, mi-e greu să-ți spun mamă. Ar suna fals. Cred că înțelegi. Suntem două persoane adulte, nu-i așa? Nu mai sunt copil...

– Spune-mi măcar Dela, și-a auzit vocea nesigură, o șoaptă parcă venind de la mare depărtare. Așa îmi spune lumea aici.

– Bunica te striga la fel? Când vorbeam despre tine te numea Adela. De aceea m-am obișnuit și eu să-ți spun așa. Dar... dacă te deranjează, am să încerc.

– Bunicii tale nu-i plăceau diminutivele. Le numea fandoseli. Oricum e în ordine. Nu-i obligatoriu să mâncăm.

– Ah, cât de egoistă pot fi. Ție trebuie să-ți fie foame cu adevărat. Avionul a întârziat atât de mult... Era furtună la București... O vreme mizerabilă, cu ceață și burniță. Mă temeam să nu se anuleze zborul. Iar aici e cald, ca în plină vară. Vorbea cu naturalețe, cu oarecare deferență.

Clipa revederii trecuse chiar mai bine decât se așteptase Dela.

– Aici nu e încă vară, cum crezi, dar, sfârșitul lui aprilie aduce uneori călduri mari, noi le numim *hamsinuri*, vânturi uscate din deșert. Ți se uscă limba în gură. Atunci trebuie să bei mult, e obligatoriu. Se poate muri de deshidratare. Alteori e cald și umed, din pricina mării. Te simți ca o cârpă udă. O climă dificilă. Sper totuși că o să te obișnuiești.

Dela vorbea ca să umple tăcerea și, în momentul când zări cafeneaua căutată, simți o mare ușurare. Nu-i era foame așa cum presupuse Ana, dar avea nevoie de lume ca să umple spațiul gol dintre ele.

La cofetărie, înghesuală. O gălăgie și un du-te-vino obositor. Au comandat suc proaspăt de portocale, ouă cu salată verde și pâine țărănească, telemea de oi și, la sfârșit, cafea. Espresso cu multă frișcă. În taxi Ana a închis ochii, simulând oboseala ori... poate era într-adevăr obosită de zbor, de emoții, fără chef de vorbă. De ce era ea atât de bănuitoare, de încordată, mereu la pândă ca să perceapă fiecare nuanță din glasul fiicei sale, fiecare mișcare de pe fața ei? De ce nu era în stare să privească lucrurile fără să o suspecteze? se întrebă cu reproș Dela. Și când te gândești cât de mult așteptase această întâlnire, cât dorise venirea Anei, de câte ori și-o imaginase în fel și chip...

Noaptea, numai noaptea târziu a îndrăznit să-și privească fata îndeaproape. A îndreptat plapuma și-a trecut mâna prin părul blond, în intenția de a-l mângâia fără să-l atingă, ținându-și respirația de frică să n-o trezească. Dar Ana dormea liniștită.

„Dumnezeule, ajută-mă să ne putem ierta. Și ierta”, înălță Dela o rugăciune mută.

Nici mai târziu când încerca să adoarmă nu s-a putut sustrage gândurilor. Mintea i-a rămas agățată de aceleași spaime. Știa că zilele ce aveau să vină vor fi hotărâtoare pentru viața lor în comun, dar nu putea să prevadă direcția în care o vor purta discuțiile cu Ana. Deocamdată erau în fața ei, descurajante, ca un munte ce trebuia escaladat indiferent de primejdii, indiferent de finalul relației lor abia înfiripate.

Cu douăzeci de ani în urmă când s-a hotărât plecarea în excursie, Dela a știut că joacă la noroc destinul lor. Destinul ei, al soțului ei și al Anei, fetița, atunci de numai trei ani. Gândurile nu conțină tot așa, întrerupte doar un moment de bătăile obișnuite ale pendulei. Era ora șase. Numără inconștient bătăile. Ar fi fost timpul ca Ana să vină. Dacă ar căpăta comanda aceea, putea fi un început de bun augur pentru ele. Dela începu să se plimbe fără rost prin odaie. Timpul stătea parcă în loc, tăcerea din jur o înfricoșa. Socotea că trecutul se află undeva în urmă. Îl credea uitat. Dar nu era... Telefonul acela care i-a schimbat viața...

Lumina se filtra prin dantela perdelelor, chemând una după alta amintirile.

* * *

Dimineața aceea de toamnă. Era într-o luni, început de săptămână în România. Ce clar își amintea totul! Telefonul sunase prelung, trezind-o din somn. De fapt ațipise numai. De la nașterea fetiței, nopțile deveniseră albe, cu toate că Ana avea aproape trei ani și după spusele tuturor era cazul să înceteze crizele de plâns, crize etc. de copil alintat, cum îi spuneau cei din jur. Fetița era în stare să tipe până pielea obrăjorilor devenea vineție, bătea din picioare, sperându-i pe toți, dar mai ales pe ea, mamă tânără și fără experiență.

În drum spre telefon, Dela aruncă o privire în oglindă. Pânza pernei i se imprimase pe obraz, cearcănele se adânciseră și câteva riduri noi erau martorele oboselii cronice de care se simțea bolnavă după nașterea copilului. Obligatoriu îi trebuia o vacanță. De trei ani, nu se bucurase de nici o clipă de răgaz.

Vocea din receptor era necunoscută. Un glas oficial, rece.

– Alo, familia Gold? Cu tovarășul Marius.

– Soțul meu nu e acasă. Cine îl caută?

– Dumnevoastră sunteți soția?

– Da.

– În cazul acesta va anunțăm că viza pentru excursia pe Dunăre, Constanța, Bratislava, Viena a fost aprobată.

– Excursia pe Dunăre? Îngână aiurită. Cred că e o greșală.

– Sunteți familia Gold, Adela și Marius? Atunci, vă prezentați la Miliție joi dimineață. Nu

uitați buletinul, adeverințele de la locul de muncă, actele de naștere etc.

Brusc Adela își aminti de cei trei ani de la depunerea acelei cereri. Doreau să plece într-o croazieră și era nevoie de viză.

„De-a dreptul hilar e să primești aprobarea pentru un voiaj la care se înscriesese înainte de nașterea Anei, cu trei ani în urmă. Plecarea în străinătate era acum o utopie. Cum să-i spună vocii de la telefon că la ora actuală avea un copil și excursia era imposibilă?” Și cât și-ar dori acest concediu... Cât de necesar ar fi fost acum, chiar mai mult decât atunci când s-au înscris și când Marius a vrut s-o surprindă cu acel cadou.

Poate vocea din receptor i-ar fi ascultat confesiunea pe care nu i-o putea face nici mamei ei, nici soțului? Povestea tratamentelor în vederea sarcinii care nu se finaliza, analize, una mai dificilă ca cealaltă, tensiunea așteptării rezultatelor. Speranțele alternând cu îndoielile, îndoielile alternând cu decepțiile. Luni și luni de chin. Dacă n-ar fi fost încăpățănarea lui Marius de a avea un copil, ar fi renunțat de mult.

Și, în sfârșit, ziua aceea a venit.

Soarele trimitea raze trunchiate printre fantele norilor, vântul ridica în aer frunze uscate. Zburau deasupra capului ei minuscule confetti aurii, i se lăsau pe umeri, se agățau în păr. Se întorcea de la controlul ginecologic. Sarcina era sigură. Calvarul ei luase sfârșit.

Stabilise o întâlnire cu Marius la cofetăria „Scala”, în centrul orașului, pe bulevardul Magheru. Dela încerca să-și imagineze figura lui acolo, în cofetărie, aruncându-și mereu ochii spre ușă, nerăbdător s-o vadă, să-i citească pe față rezultatul. Ea o să-l sărute acolo, pe loc, în cofetăria plină și va striga tare să audă toți. „Sunt însărcinată și totul e în ordine.” Marius rușinat va roși până la rădăcina părului, așa cum se întâmpla adesea, când ceva îl emoționa din cale afară. Dar Marius, contrar așteptărilor, era în ușa cofetăriei când Dela a scos din geantă hârtia cu rezultatul analizei, fluturând-o victorioasă. El a cuprins-o, a luat-o de braț și fără nici o vorbă a condus-o înspre capătul străzii. S-au oprit lângă vitrina O.N.T.-ului Carpați, Oficiul național de turism și, împingând ușa, Marius o invită ceremonios să intre.

– Ce căutăm aici? l-a întrebat nedumerită.

– O excursie. Și Marius i-a întins un formular. Voiaj pe Dunăre, cu vaporul, via Bratislava până la Viena.

– Nu înțeleg. Ce înseamnă asta? și-a privit Dela soțul, al cărui surâs parcă i se lipise de buze.

– E atât de greu? Ce crezi tu că poate însemna altceva o excursie, decât... un mic concediu după tot zbuciumul și chinul tratamentelor tale? Ți se cuvine. De fapt ni se cuvine amândurora. Am participat și eu afectiv, mă refer la întreg calvarul pe care l-ai îndurat. Nu l-am minimalizat niciodată. O croazieră de cinci zile e un premiu bine meritat. Te vei odihni. Citește numai ce grozav e aranjat programul.

– Tu nu ești în toate mințile. Cine o să ne lase? Se va presupune imediat că vrem să fugim în Israel sau în altă parte. Nu ne vor aproba plecarea niciodată. Nu lăsăm aici nici o garanție de întoarcere. Chiar nu-ți dai seama care e realitatea?!

– Totdeauna ai fost o pesimistă. Vom primi viza, ai să vezi. Și cu sarcina ta a fost la fel. Dacă m-aș fi luat după tine, cu scepticismul tău, ai fi încetat tratamentele și nu aș mai fi în acest moment fericitul tată al unui prunc de... o săptămână sau poate două... o lună. Ce vârstă a zis doctorul că are copilul?

Privindu-l cât e de aferat, Delei îi veni o idee.

– Știi ceva... să punem rămășag. Pentru mine un costum, cel mai scump și cel mai frumos, la „Eva”, magazinul cu articole pentru femei, asta dacă ne refuză viza, așa cum cred eu. Pentru tine, un costum la „Adam”, dacă ne-o aprobă.

– S-a făcut. Oho, oho... ce costum o să-mi cumpăr. Unul cum n-am avut nici la nuntă.

Dela și-a cumpărat atunci costumul dorit, costumul devenit prea strâmt după naștere... Și iată..., incredibil, viza așteptată trei ani, sau mai bine spus neașteptată, fiindcă cine s-ar fi gândit că o să mai vină?, a sosit. Ce haz când îl va lua de data asta pe Marius la magazinul de îmbrăcăminte să-și aleagă costumul. Cuvântul trebuie respectat. Doar pariul lor fusese pus pentru viză și nu pentru plecare. Nu vor putea pleca nicăieri, asta e sigur, dar cel puțin soțul ei va avea un costum nou.

– Ce ironie să primesc aprobarea tocmai acum. Unde dracu să plece? Și cu Ana ce să facă?

Atunci un gând viclean i s-a furișat în minte. Și dacă totuși s-ar putea pleca... Acum exista o garanție. Fetița. O, Doamne! ce gând stupid. Doar n-o să lase copilul... „De ce oare lucrurile dorite, așteptate, ori nu vin, ori vin prea târziu?” Își examinează încă o dată fața în oglindă, cearcănele. Un concediu i-ar fi prins de minune. Enervant, ca o muscă bâzâitoare, gândul i se învârtea în minte. Fetița ar putea rămâne cu Sabina, bunica, și, mai târziu, ar putea să o scoată din țară. De câte ori nu discutaseră, ea și Marius, despre o posibilitate de a părăsi România cât sunt încă tineri, despre viitorul lor lipsit de orice perspectivă. Iar plecările intelectualilor în Israel fuseseră oprite cu desăvârșire, de ani de zile. Unii încercaseră să fugă. Auzise despre asemenea cazuri. Povești circulau fără sfârșit. Se zvonise chiar despre un autobuz întreg cu turiști care a rămas la Viena cu șofer cu tot. Se putea fugi și prin Belgrad... și Dumnezeu mai știe pe unde. Cine avea noroc, cine îndrăzne să riște...

Oare ce va spune Marius dacă îi va povesti despre asta? Era tentant, dar, în același timp, se temea. Oare Marius ar putea fi de acord? Să lași copilul însemna un risc, o mare răspundere.

Țârâitul insistent al soneriei de la intrare o aduse la realitate. Furată de amintiri, uitase complet de Ana, de marea ocazie, de întâlnirea ei cu pictorița. Dintr-un salt Dela fu lângă ușă. Descuie în grabă, vinovată că o făcuse să aștepte.

– Ei?

– Mi-au dat comanda, a răspuns fata, mai calmă decât s-ar fi așteptat Dela.

„Nu-mi seamănă, gândi mama. În locul ei, aș fi explodat de bucurie.” Roșeața de pe fața Anei îi aminti însă de Marius. „Se emoționează ca și el.”

– A fost dificil, dar până la urmă voi fi organizatoarea expoziției. Sper să fie bine, sper să reușească totul.

Fața Delei se destinse într-un zâmbet larg.

– Eram sigură, dar și tare nerăbdătoare. Povestește-mi! Spune tot. Cum a fost? Cine e pictorița? Cum arată?

– Am avut noroc, asta pot să-ți spun. De necrezut. M-au ales designer. Cât despre pictoriță, Mara Iacuț, e antipatică, îngâmfată și... surdă pe deasupra. Când vorbești, trebuie să stai în fața ei, fiindcă nu aude. Susține că e surdă din naștere. Cred că se preface ca să te poată studia, fiindcă mie mi s-a părut că aude foarte bine. Dar picturile ei sunt colosale. Portretele mai ales. Și Ana se opri să-și tragă respirația. Ochii, în special ochii sunt nemaipomeniți. Te fascinează, te urmăresc chiar și după ce te-ai îndepărtat de tablou. O vrăjitorie, nu alta. Trebuie să vezi numai decît expoziția. Ai să te convingi că nu exagerez. Ochii aceia, te rog să mă crezi, au viață, parcă sunt vii. Nu știu cum îi pictează, dar te urmăresc, vin după tine. Există și un manager, o americană... negresă, cu care o să lucrez, dar pe care încă n-am cunoscut-o. Se numește Kony și era plecată la vamă pentru niște rame sau tablouri care încă se mai aflau acolo. Cine știe ce altă nesuferită o mai fi și asta și în ce fel o să colaborăm.

– Draga mea, important e că ai primit comanda. În rest, ai să te descurci. Cât despre pictorița de care vorbești, surdă și nesuferită sau managerul... se vor convinge cât ești tu de talentată.

Ana își privi mama cu mirare.

– Cum poți fi atât de sigură? Eu dacă vrei să mă crezi am crampe numai când mă gândesc.

– Așa-s mamele, știu de toate... Am glumit, dar sunt sigură că nu greșesc. Mama mea și bunica ta nu s-a împăcat niciodată cu mediocritatea. Pretindea să fii cel mai bun. Or, tu ești opera ei... Eu și mama, Bi, cum îi spui tu, nu ne-am înțeles prea bine. Dar pe tine te-a adorat din clipa când te-ai ivit pe lume. Te giugiulea, te săruta, te ținea în brațe ore în șir. Pe mine mă alinta mai mult tata. Nu spun că nu m-ar fi iubit, dar considera manifestările de acest fel... de prost gust. Ne schimbăm cu vârsta. Tu erai nepoata, eu fiica. Acum gata, am vorbit destul. Vino la masă. Am pregătit ceva bun, la frigider avem o sticlă de șampanie. Ți-am mai spus, eram sigură de succesul tău. Presentimentele nu m-au înșelat niciodată.

– Doar când m-ai lăsat în România cu Bi. Și atunci erai sigură că vom fi împreună la puțin timp. Sau poate greșesc?

Dela amuți sub privirea Anei.

– Vrei să discutăm acum despre asta? a întrebat-o cu glas sugrumat parcă.

– Nu! Nu vreau să-mi stric momentul de bucurie. Mergem la masă. E târziu. Am remarcat ce brusc se lasă întunericul în Israel. Cade peste tine când nici nu te aștepți. În România, când se lasă amurgul, ai timp să admiri culorile.

Încordarea dispăruse. Atmosfera era mai destinsă.

– „Le haim”, parcă așa se spune, a ridicat Ana paharul înspumat de șampanie.

– Le haim și mult succes. Nu-ți închipui cât sunt de bucuroasă că ai hotărât să vii în Israel. Și bunica, Bi cum îi spui tu, și bunicul, dacă ar fi fost și ei....

– Fiindcă tot a venit vorba, de mult am vrut să aflu despre bunicul. Povestești-mi ceva despre el. Bi niciodată nu-i pomenea numele. Când am întrebat-o, am văzut cum i se întuneca privirea. Atunci am renunțat. Nu doream s-o supăr. Simțeam că e vorba de o rană care încă mai durea. Spune-mi tu.

– Oh, bunicul!?... A fost... Dela își căută cuvintele. A fost... un om simplu. Un om bun. Nu avea prea multă școală, dar era iubit și respectat. În privința studiilor, bunica îi era superioară. El era și risipitor..., a adăugat după o scurtă pauză, de parcă s-ar fi temut să nu idealizeze imaginea. Se certa adesea cu mama. Ea era de părere că bunicul aruncă banii pe fleacuri. Că îi cheltuiește cu mult prea multă ușurință: banii muncii din greu. Ca profesoară și directoare de școală, ea câștiga mai bine.

Și, dintr-odată, fără nici o legătură, întrebarea Anei căzu asemeni unei lovituri de măciucă pe masa aranjată sărbătorește, în mijlocul farfuriilor cu salată, al platourilor cu brânză. Paharul din mâna Delei se făcu țândări pe covor.

– Cum ai putut să pleci fără mine? Să plecați numai voi doi, să mă lăsați la bunica? Nu aveai nici o garanție că o să mă revezi. Întrebarea aceasta mă chinuie din clipa când am prins ceva mai multă minte, când am început să înțeleg. Aș fi putut s-o întreb pe Bi, m-am gândit chiar s-o fac, dar am renunțat. Trebuia să-mi răspundeți numai voi doi, tu și tata. Să-mi explicați, dacă era ceva de explicat. A cui a fost ideea, a ta sau a lui? Sunt curioasă care din voi a renunțat cu mai multă ușurință.

Inima Delei se opri în loc. Știa că întrebarea va veni. Încă de la sosirea Anei în Israel o aștepta, se temea de ea. Își formulase în gând o mulțime de răspunsuri, nenumărate variante, dar acum tăcea cu mintea golită, fixând cioburile de sticlă ale paharului care pluteau pe covor, printre ochiuri de șampanie.

– Eu! șopti Dela în cele din urmă. Eu am fost cu ideea. Ar fi nedrept să dau vina pe Marius. De asta ne-am și despărțit. M-a părăsit. Exact cum a făcut-o și bunicul tău cu Bi, deși motivele erau altele.

– N-am știut că bunicul a părăsit-o pe Bi. Ana medită câteva secunde în tăcere. Ea spunea că a fost o înțelegere... Motive diferite, spui? Desigur. Motive se găsesc cu duiumul. Și eu când am divorțat am făcut-o tot din motive diferite, mai exact, din motivele mele. Se pare că divorțul ne-a intrat în

gene. Nu crezi? Mi-ai predestinat soarta. Cine oare spune că norocul ți-l faci cu mâna ta?

Cuvintele fiicei, cuvintele suspendate în aer, deveniseră aproape materiale. Dela simți nevoia să ridice mâinile în apărare ca să nu fie strivită sub greutatea lor.

O, de-ar fi existat un răspuns, unul singur din toate câte le pregătise în anii de așteptare, în cei douăzeci și doi de ani de la plecarea ei. Un cuvânt magic sau orice altceva ar putea s-o absolve de vină. Atunci i se păruse logică hotărârea lor, iar obținerea copilului, iminentă. Amintirile se suprapuneau frânte, clișee disparate rupte dintr-o peliculă prea veche. De câte ori se perindaseră prin minte, niciodată n-a avut curajul să meargă pe firul lor până la capăt, să se întoarcă la acel timp care o înspăimânta. Acum nu mai exista amânare.

Deodată semnalul telefonului se interpuse între ele. Venise ca o izbăvire. Dela se repezi la aparat.

– E pentru tine, a spus, încercând să nu-și trădeze bucuria acelei întreruperi nesperate.

– Time out. Presupun că așa se cheamă, a zâmbit Ana ironică.

Cine mă poate căuta la o asemenea oră?

Pe măsură ce asculta în pâlnia receptorului, obrajii Anei se colorau, iar ochii căpătau strălucire.

– Grozav. Ce zici de asta? Sunt invitată la un cocktail cu ziariști, la hotelul Dan, pe faleză. Lucrurile încep să se aranjeze. Pictorița asta... e cineva.

– Poți lua mașina mea, deși mai bine chemăm un taxi. Circulația în Tel Aviv e nebunie curată, mai ales acum, seara, când tineretul iese să se distreze. Șoferi nebuni, bețivi... sau atinși de boala vitezei. Taxiul mi se pare soluția cea mai bună. Aș avea o rugămintă, a spus Dela, timidă. Îmbracă-ți rochia vișinie. Cu părul tău blond, o să arăți superb.

– S-a făcut. Ca să nu mai spui că n-o ascult pe mămica.